

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

MUHAMMAD AL-XORAZMIY NOMIDAGI
TOSHKENT AXBOROT TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Televizion texnologiyalar
fakulteti dekani E. Sh. Nazirova

29 09 2025-yil

HUJJATLI FILMLAR YARATISH TEXNOLOGIYALARI
fanidan

SILLABUS

Kunduzgi ta'lim uchun

Bilim sohasi:	600000	- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim sohasi:	610000	- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta'lim yo'nalishi:	60611100	- Televizion texnologiyalar (Telestudiya tizimlari va ilovalari)

Toshkent-2025

Modul / FAN SILLABUSI

Fan nomi:	Hujjatli filmlar yaratish texnologiyalari
Fan turi:	mutaxassislik tanlov fan
Fan kodi:	
Bosqich:	4
Semestr:	7, 8
Ta'lim shakli:	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	44
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	106
Sinov birligi miqdori:	6
Baholash shakli:	yozma
Fan tili:	o'zbek

Fanning maqsadi (FM)

FM1	“Hujjatli filmlar yaratish texnologiyasi” fanini o'qitishdan maqsad TV va turli media sohalarda malakali mutaxassislarni tayyorlashdir. Kurs bitiruvchilari rejissyorlar, operatorlar va montajchilar bilan ijodiy hamkorlikda professional darajadagi videomateriallarni yaratishni o'zlashtiradi. Mazkur fan tasvirga olishda metodik yondoshuvlar ahamiyatini va usullarini tushuntiradi; talabalarning badiiy-ijodiy tafakkurini oshiradi; mustaqil ravishda echlamlarni hal qilishni rivojlantiradi; filmni suratga olish jarayonini o'rgatadi; zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashni o'rgatadi; hujjatli, ilmiy – ommabop, reportaj film to'g'risida ma'lumot beradi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan boshlang'ich bilimlar

1	Raqamli videokameralar, montaj asoslarini bilish

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatdan:</i>
TN1	Hujjatli kino asoslari va uning kelib chiqish tarixi bilan tanishadi;
TN2	Hujjatli uslublarda tasvirga olishni o'rganadi;
TN3	Hujjatli filmlarlar xususiyatlarini biladi;
TN4	Teleintervyular suratga olishni o'rganadi.
	<i>Ko'nikmalar jihatdan:</i>
TN4	Mavzu va g'oya ustida ishlash ko'nikmasini xosil qiladi.
TN5	Televizion filmlarni suratga olish ko'nikmasiga ega bo'ladi;
TN6	Film yaratishda ovoz bilan ishlash ko'nikmasini paydo qiladi.
TN8	Film-korsatuvlarni montaji ko'nikmalariga ega bo'ladi.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		soatlar
M1	Kirish. Hujjatli filmlar xususiyatlari	2
M2	Hamkorlik tuzish, guruh tarkibi	2
M3	G'oyani shakllantirish, mavzu tanlash	2
M4	Ishlar rejasi, zarur texnikalarni tanlash	2
M5	Intervyu texnologiyasi va hujjatli uslublar	2
M6	Intervyu yozish, hujjatli film sahnasi, yozma takliflar	2
M7	Hamkorlik, suratga olish va montaj	2
M8	Video kadrlarni muhokama qilish	2
M9	Suratga olishni tugatish va montaj	2
M10	Muhokama qilish va montaj davomi	2
M11	So'zli va so'zsiz usullar	2
M12	Kadr orti matni va titrlar	2
M13	Nozik montaj, davomi	2
M14	Tasvir, ovoz, rang va musiqa bo'yicha montaj davomi	2
M15	Rasm, tovush va sarlavhalar	2
M16	Buyurtma va synopsis, telekanallar faoliyati	2
M17	Sinema verite yonalishi	2
M18	Hujjatli drama	2
M19	Tarixiy hujjatli	2
M20	Portret filmlar	2
M21	Oilaviy filmlar	2
M22	Sanoat va jamoatchilik filmlari	2
Jami		44

Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)		soatlar
A1	Lyumerlar va Flaerti tajribalari	2
A2	X.Devonov va M.Kayumov filmlari	2
A3	Texnikalar bilan tanishish	2
A4	D.Vertov va D.Grison tajribalari	2
A5	Mavzu va ssenariy ustida ishlash	2
A6	Suratga olish ishlari	2
A7	D.Salimov va B.Muzaffarov filmlari tahlili	2
A8	Suratga olish ishlari, intervyu davomi	2
A9	Sh.Maxmudovning tasvirga olish usuli	2
A10	Ovoz yozish texnologiyasi, diktor ovozini yozish	2
A11	Montaj usullari, titrlar bilan ishlash	2
A12	Kinokuzatish usuli va Yashirin kamera	2
A13	Arxiv materiallarni tanlash	2
A14	Musiqiy kodalar tahlili	2
A15	Filmlar muhokamasi	2
Jami		30

Mustaqil ta'lim (MT)		soatlar
MT 1	Ma'ruzada o'tilgan mavzularni adabiyot va ma'ruza matnlaridan foydalanib mustahkamlash	30
MT 2	Amaliy mashg'ulotlar materiallarini mavzu bo'yicha adabiyotlar va uslubiy ko'rsatmalardan foydalanib o'zlashtirish	30
MT 3	Har bir talabaning akademik o'zlashtirish darajasi va qobiliyatini hisobga olgan holda tanlangan mavzular bo'yicha 1 ta referat tayyorlash: 1. Hujjatli kino tarixi va rivojiga oid mavzular 2. Taniqli kinohujjatchilar ijodiga oid mavzular 3. Badiiy vositalar va priyomlar 4. Tasvirga olish usullariga oid mavzular 5. Ovoz va musiqa elementlari 6. Filmda so'zning ahamiyati 7. Intervyu va monologning ahamiyati 8. Kadr kompozitsiyasiga oid mavzular 9. Hujjatli kino janrlariga oid mavzular 10. Rekonstruksiya usulida ishlash	46
Jami:		106

Asosiy adabiyotlar	
1.	Борисов С.И. Технология создания документального фильма. Учебно-методическое пособие / С.И. Борисов. — Москва; Берлин: Директ-Медиа. 2019. — 101 с.
2.	Owens J. Television Production. 17 th edition. New York: Routledge, 2020. - 430p.
3.	Абдурахимов А.Д., Исмаилов К.С., Кучкорбеков Т.П., Умарова Д.Б. Основы менеджмента кинопроизводства. Учебник. Изд. "Aloqachi", Т., 2020. -192 б.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Rosenthal Alan. Writing, directing, and producing documentary films and videos / Alan Rosenthal.— 3rd ed. 2002. - 412 p.
2.	Беляев И.К. Спектакль документов. Откровения телевидения. М.: ЗАО "Изд. Дом Гелиос" 2005. -343 с.
3.	Мясникова, М. Л. Телевидение как феномен культуры : учеб. пособие / М. Л. Мясникова ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. — Екатеринбург : Изд-во Урал ун-та, 2017. — 140 с.
4.	Мединский И. Компоном ем кинокадр. «Искусство». -М., 2006 . -112 с.
5.	Парманкулов И.И., Базарбаев Б.Ж., Ташмухамедова Г.Х. Фотометрия и цветоведение. - Т. «Fan va texnologiya», 2019, -336 стр.
6.	Вертов Д. Стати Дневники Замысли. -М., 1996
7.	Каюмов М. Моя жизнь – кинематограф. – Т., 1982
Internet resurslari:	
1.	www.tatu.uz
2.	https://perspectum.info/mavzu/kayumov/

3.	https://search.rsl.ru/ru/record/01001090176
4.	https://books.google.ru/books?id=a2-z2o2Bne8C&hl=ru&source=gbs_navlinks_s
5.	https://www.dntb-centr.ru/b/2289
6.	https://www.masmenos.es/wp-content/uploads/2013/08/Rosenthal-A.-2002-Directing-and-producing-documentary-films-and-videos.pdf
7.	Syllabus: https://web-app.usc.edu/soc/syllabus/20183/18569.pdf

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi

Talabalarni baholash

Mustaqil ish ma'ruza va amaliy mashg'ulotlardan berilgan vazifa bo'yicha taqdimot shaklida, talabaning amaliy bajaradigan fotojamlanma ishi oraliq nazoratga asos hisoblanadi. Yakuniy nazorat individual foto loyiha hisoblanadi.

Talabalar bilimini oraliq nazorat asosida va yakuniy nazorat asosida o'quv topshiriqlarini (mustaqil ish, amaliy ish, test) darajasiga qarab baholanadi.

Kurs talabalari 100 ballik tizimda baholanadi. Shulardan 20 ball (ma'ruzadan). 30 ball (amalydan) oraliq va 50 ball yakuniy nazorat uchun beriladi. Oraliqdan so'ng 30 balldan kam ball to'plagan talabalar yakuniy nazorat imtihoniga qo'yilmaydi. Yakuniy test nazoratida 30 dan yuqori ball to'plagan talaba mavzuni yaxshi o'zlashtirgan hisoblanadi.

Joriy, oraliq va yakuniy nazorat topshiriqlari quyidagicha taqsimlanadi:

Baholash usullari	Ekspress onlayn testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar va h.k.
Baholash mezonlari	90-100 ball «a'lo» Fan bo'yicha xulqsa va qaror qabul qilish. Fan yuzasidan ijodiy fikrlay va mustaqil mushohada yurita olish. Fan bo'yicha olgan bilimlarini amalda qo'llay olishi va mohiyatini tushuntirib bera olish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo'lish.
	70-89 ball «yaxshi» Fanini mustaqil mushohada qilish. Fan bo'yicha olgan bilimlarini amalda qo'llay olish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo'lish.
	60-69 ball «qoniqarli» Fan mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Fan haqida tasavvurga ega bo'lish.
	0-60 ball «qoniqarsiz» Fan haqida aniq tasavvurga ega bo'lmaslik. Bilmaslik.

Amaldagi oraliq va yakuniy nazorat topshiriqlari taqsimlanadi:

Reyting baholash turlari	Joriy nazorat	Maksimal ball (20)	O'tkazish vaqti
	Amaliy topshiriq: Video syujetlar (kinokuzatish, intervyu, reportaj mavzulari) bo'yicha videolar) MP4	10 10	O'quv jarayoni grafigi bo'yicha

	formatda video topshiriladi. 1-amaliy ish uchun: 8% 2-amaliy ish uchun: 8% 3-faollik uchun: 4%		
	Oraliq nazorat	Maksimal ball	(30)
	Oraliq nazorat yozma ish, test (ma'ruza mashg'ulot o'qituvchisi tomonidan qabul qilinadi).	15	
	Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi: - referat tayyorlash: 5 % - taqdimot tayyorlash va himoya qilish: 10 %	15	
	Yakuniy nazorat Test nazorati/amaliy ish	50	
	Fan bo'yicha jami	100	

№	Yakuniy nazoratda baholash mezonlari	Maksimal ball	Tavsif
1	Savollarni to'liq anglab, to'g'ri va to'liq javob berish	6-10	Savolning barcha jihatlarini to'liq yoritish, to'g'ri ifodalar, xatolarsiz tushuntirish, misollar, ta'riflar, tasniflar, prinsipardan foydalanilgan bo'lishi.
2	Yozma bayon aniq tuzilgan va imloviy saviyaga ega bo'lishi	5	Javob tuzilmasi aniq (kirish, asosiy qism, xulosa), imloviy va uslubiy xatolarsiz tushunarli yozilgan bo'lishi.
3	Kasbiy terminologiyadan tog'ri foydalanish	3	Mavzuga mos ilmiy va texnik terminlardan to'g'ri va o'rinli foydalanish.
	1 ta oson savol uchun jami	14	
	2 ta qiyin savol uchun jami	18	

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Ismailov Kamolitdin
E-mail:	arricam33@mail.ru
Telefon raqami:	97 735 76 01
Tashkilot:	Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti, "Televizion va media texnologiyalar" kafedrası
Taqrizchilar:	Abdullayev M. - O'zRFA, San'atshunoslik instituti ilmiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari, (PhD); Yusupova N. – Muhammad al-Xorazmiy nomidagi TAFU, "Televizion va media texnologiyalar" kafedrası dotsenti, (PhD).

8/9/250/250) Mazkur sillabus universitet Kengashining 2025-yil "29" 04 dagi
-sonli yig'ilish bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

04 Mazkur sillabus Televizion texnologiyalar fakulteti Kengashining 2025-yil "22"
dagi 9 -sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

04 Mazkur sillabus "Televizion va media texnologiyalar" kafedrasining 2025-yil "22"
dagi 39 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

A. Ergashev

Kafedra mudiri

F. Nuraliyev

Tuzuvchi

K. Ismailov